

Je čas Vánoc

Čas od každoročního shromáždění delegátů k vydání posledního čísla zpravodaje Krok v kalendářním roce pokaždé uteče velmi rychle. Ještě rychleji se pak přibližují Vánoce a nový rok. Ať jsou vaše svátky krásné a klidné a vstup do nového roku 2013 ať je pravou nohou – prý to přináší štěstí.

A zůstaňte nadále našimi čtenáři...

Poslední letošní zpravodaj Krok

Na stránkách zpravodaje Krok číslo 4 najdete článek o průběhu shromáždění delegátů, které se konalo 24. listopadu. Seznámíte se s hospodařením družstva za rok 2011. Můžete si přečíst článek o postupu družstevní výstavby v Chudenické ulici v Praze. Dočtete se o tom, jak se chránit před nežádoucími graffiti a jak ho beze stopy odstranit. Čeká na vás také další ročník Energetické ligy a rozhovor se „skokanem roku“.

Staví se v každé době

Rozhovor s architektem Ivo Obersteinem, který je autorem projektu Jihozápadního Města, byl velmi zajímavý a poučný. Proti mně seděl starší muž s živými očima, který poutavě vyprávěl o tom, jak se „podepsal“ na historii hlavního města Prahy.

Se svým projektem vyhrál anonymní veřejnou soutěž v roce 1968. Když přebíral cenu, pod okny právě jely tanky armád Varšavské smlouvy, které se v dalších letech staly symbolem útlaku a nesvobody. Přesto se podařilo vybudovat kus města na zelené louce, kterému na rozdíl od dříve vybudovaných sídlišť nechyběla dopravní infrastruktura ani občanská vybavenost. Lidé se sem prý na svůj byt chodili dívat, ještě když ani nebyla hotová hrubá stavba, a ukazovali prstem do vzduchu, kde jednou bude jejich nový domov.

Současná doba se s časy normalizace asi srovnávat nedá. Ale rozhodně je dobré vědět, že v každé době, i nepříznivé, mohou vzniknout pěkné projekty. I ty družstevní.

Obsah

Listopadové shromáždění delegátů	2-4
Jak pokračuje družstevní výstavba v Chudenické	5
Družstvo hospodaří vyrovnaně	6-7
Energetická liga má své vítěze	8-10
Skokanem roku v Energetické lize je SVJ Šmolíkova 901-903	11
Jak na odstraňování graffiti	12-13
Budování Jihozápadního Města	14-15
Česko je světovou špičkou ve výrobě skleněných ozdob	16

Rozhodovali jste o sobě

V posledních letech se politici předhánějí, kdo bude mít zásadnější a hrozivější proslav nebo bonmot. Snaží se nám nahnat strach, abychom se báli o svoji existenci a abychom pak snáze souhlasili s jejich nesmyslnou politikou škrťů, která neprospívá nikomu, dokonce ani státní kase.

Proto jsem byl velmi rád, že jsem mohl na letošním shromáždění delegátů znovu opakovat stejné věty a stejná slova – Stavební bytové družstvo POKROK je na tom dobře, hospodaří se ziskem a hubená léta hospodářské krize se ho nijak nedotkla. Díky rozvážnému rozhodování delegátů za jednotlivé objekty a zodpovědnému vedení družstva se nemusíme bát, jak to s námi bude vypadat v dalším období.

Děkuji proto všem, kteří neberou svoji práci na lehkou váhu a přišli na letošní shromáždění delegátů Stavebního bytového družstva POKROK. Přišli, aby rozhodovali o naší společné budoucnosti a o budoucnosti další generace.

Dovolte, abych vám také popřál spokojené vánoční svátky a šťastný vstup do roku 2013.

Ing. Oldřich Sova
předseda představenstva SBD POKROK

Shromáždění delegátů SBD POKROK v roce 2012

Letošní shromáždění delegátů Stavebního bytového družstva POKROK se konalo v sobotu 24. listopadu v prostorách sálu Přítomnost v Domě odborových svazů na pražském Žižkově. Zastoupení bytových domů, které jsou sdruženy pod hlavičkou družstva, bylo početné. Dostavilo se 154 delegátů ze 172 pozvaných, kteří společně projednali písemné materiály podle předloženého programu.

V úvodu shromáždění vystoupil předseda představenstva Ing. Oldřich Sova, který přítomným poděkoval za jejich účast. Představil členy představenstva, členy kontrolní komise a zástupce vedení a správy Stavebního bytového družstva POKROK (dále jen SBD POKROK). Uvedl také notáře JUDr. Tomáše Oulíka, který osvědčil celodenní shromáždění delegátů.

Následovala volba členů mandátové a návrhové komise a jmenování zapisovatele. Všechny členy

delegáti schválili a pak už se pustili do projednávání jednotlivých písemných materiálů.

Písemným materiálem číslo 1 bylo Schválení účetní závěrky za rok 2011 a rozdělení zisku. Podklad prezentoval místopředseda představenstva a ekonomický náměstek družstva Ing. Pavel Beránek, který přítomné seznámil se Zprávou nezávislého auditora o ověření roční účetní závěrky k 31. 12. 2011. Zpráva obsahuje výrok „bez výhrad“. Představil také přílohy, kterými jsou rozvaha v plném rozsahu, výkaz zisku a ztráty a příloha, která obsahuje podrobný komentář k roční závěrce. Seznámil delegáty s faktem, že SBD POKROK hospodařilo v roce 2011 s výsledkem před zdaněním ve výši 1 633 000 Kč a výsledkem hospodaření za účetní období, tedy ziskem po zdanění, ve výši 959 069 Kč. Uvedl, že družstvo hospodaří s vyrovnaným rozpočtem a že v roce 2011 mělo družstvo vyšší náklady, zahrnující investice do dokončení družstevní výstavby

v Pískové ulici v Praze 4 a do vylepšení družstevního software. V souladu s obchodním zákoníkem, Stanovami družstva a platnou Kolektivní smlouvou navrhl Ing. Beránek přidělit částku 266 200 Kč do sociálního fondu a částku 692 869 Kč na účet Nerozdělený zisk minulých let. Přítomní delegáti schválili roční závěrku a rozdělení výsledku podle uvedeného návrhu počtem 123 hlasů.

Následující písemný materiál číslo 2 – Výroční zpráva SBD POKROK 2011 – prezentoval opět Ing. Pavel Beránek. Doporučil pozornosti delegátů výrok auditora, kde se uvádí, že „...jsou informace uvedené ve výroční zprávě společnosti Stavební bytové družstvo POKROK, Praha 8, k 31. 12. 2011 ve všech významných ohledech v souladu s výše uvedenou účetní závěrkou.“ Delegáti při svém hlasování výroční zprávu schválili počtem 119 hlasů.

Následoval písemný materiál číslo 3 – Zpráva představenstva a správy SBD POKROK, který prezentoval předseda představenstva Ing. Oldřich Sova. V úvodním slovu k dokumentu informoval přítomné delegáty o tom, že: „Družstvo se stalo partnerem, kterého vyhledává řada subjektů pro jeho spolehlivost a kvalitu nabízených služeb. Svě dlouholeté zkušenosti uplatňuje při správě nemovitostí, kterými je 21 tisíc bytových jednotek. Oproti ostatním firmám s podobným portfoliem může svým klientům nabídnout příznivou cenu. Tím se družstvo stalo pro řadu z nich nepřijemnou konkurencí, se kterou musí počítat.“ Uvedl také, že základem činnosti družstva je správa bytových domů. SBD POKROK se snaží, aby od něho jednotlivé bytové domy neodcházely za vidinou výhodnějších a levnějších služeb k jiným subjektům. Obvykle se pak vrací zpátky, „obohacené“ o negativní zkušenosti. „Konkurenční boj je velký a zejména ti nezkušení se mohou díky neuváženým změnám dostat do potíží,“ uvedl Oldřich Sova. Delegáty jeho prezentaci vyslechli a počtem 115 hlasů písemný materiál schválili.

Písemný materiál číslo 4, Zprávu o činnosti kontrolní komise SBD POKROK, prezentoval její předseda Ing. Luboš Hlavsa. Informoval přítomné, že od minulého shromáždění delegátů se kontrolní komise sešla na devíti řádných jednáních. „Kontroly byly realizovány podle předem schváleného zaměření. O výsledcích kontrol byl pořízen zápis a po projednání výsledků kontroly v kontrolní komisi byla předána informace představenstvu družstva s požadavkem na řešení případných zjištěných nedostatků,“ uvedl Ing. Hlavsa. Delegáty zprávu kontrolní komise schválili počtem 115 hlasů.

Na písemný materiál číslo 4 reagovala delegátka z Jižního Města, Věra Hrdinová, pracovnice Českého statistického úřadu (ČSÚ), která delegáty upozornila na zajímavé informace o družstvech a společenstvích vlastníků. Podle ní je v současné době v ČR 9 441 bytových družstev, z toho 110 má více než 20 zaměstnanců. Do této kategorie spadá i SBD POKROK. Počet SVJ je mnohem vyšší, na území ČR jich existuje cca 56 tisíc a jejich počet stále narůstá.

Družstevní výstavba Chudenická byl název písemného materiálu číslo 5, se kterým vystoupil Ing. Oldřich Sova. Předseda družstva měl pro delegáty připravenou prezentaci, ve které přítomné seznámil s dokončeným projektem bytového domu v Pískové ulici a s postupem výstavby v Chudenické. Oba projekty dokumentoval aktuálními fotografiemi, aby si delegáty mohli vytvořit konkrétní představu. Informoval je o podmínkách financování projektu Chudenická – půjde v něm o podobný model financování, který družstvo uplatnilo při prodeji bytů projektu Písková. Informace o uvedeném projektu najdete na dalších stránkách tohoto čísla zpravodaje Krok a také na webových stránkách družstva v sekci Výstavba. Písemný materiál číslo 5 delegáty schválili počtem 127 hlasů.

Písemný materiál číslo 6 – Příprava fúze s SBD Stavbař – prezentoval přítomným delegátům předseda představenstva Ing. Oldřich Sova, kterého doplnil JUDr. Marek Novotný. Ing. Sova delegáty informoval o tom, že byla novelizována dříve uzavřená dohoda, podle které by mělo dojít ke schválení fúze obou slučovaných družstev k rozhodnému dni v červnu roku 2012. Novým rozhodným dnem je datum 1. 1. 2013. Harmonogram je upravený v závislosti na novém datu, ale v zásadě zůstal stejný s tím, že do něho byla zapracována ustanovení novely zákona č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev (s účinností od počátku letošního roku), zejména byla upravena již dříve navázaná spolupráce se znalcem z oboru fúze. „V současné době probíhají jednání o přípravě znaleckého posudku,“ uvedl Ing. Sova. Písemný materiál číslo 6 delegáty schválili počtem 130 hlasů.

minulém shromáždění delegátů a byl schválen, ale u části usnesení, týkajícího se převodu vlastnictví jednotek, nebylo dosaženo nezbytné (kvalifikované) většiny hlasů. Materiál se nijak neměnil, pouze bylo zapotřebí ho schválit ještě jednou. Šlo v něm o to, že nebytové jednotky, které slouží jako hospodářské prostory pro mateřské školky, jsou umístěny v bytových domech družstva, ale mají samostatný vstup a samostatné vytápění a vodu. Magistrát hl. m. Prahy proto požaduje převedení uvedených prostor do majetku hlavního města. Delegáti písemný materiál vzali na vědomí a souhlasili počtem 120 hlasů s uzavřením dohody o narovnání s hlavním městem Prahou.

Následoval písemný materiál číslo 9 s názvem Návrh na změnu Zásad odměňování členů orgánů družstva, který představil Ing. František Svoboda, místopředseda představenstva družstva. Informoval delegáty, že zásady odměňování byly schváleny před pěti roky. V současné době neodpovídají zákoníku práce a souvisejícím ekonomickým a pracovním předpisům, proto je zapotřebí je aktualizovat. Přítomní delegáti písemný materiál číslo 9 schválili počtem 107 hlasů.

Posledním písemným materiálem k projednání byl materiál číslo 10, Odvolání členů družstva ke shromáždění delegátů podle čl. 13 odst. 3 Stanov družstva. Písemný materiál uvedla Jana Kovaříková. Uvedla jména družstevníků a předmět jejich odvolání ke shromáždění delegátů, které o nich pak hlasovalo – šlo o dlouhodobé neplatiče nebo osoby, které bez souhlasu družstva pronajímají své byty. V jednom případě shromáždění vyhovělo odvolání, v dalších čtyřech případech je zamítlo a potvrdilo vyloučení z družstva.

V závěru shromáždění poděkoval předseda představenstva Ing. Oldřich Sova všem delegátům, kteří se zúčastnili náročného jednání a vydrželi až do jeho konce. Poděkoval také za přípravu shromáždění, včetně písemných podkladů, bez kterých by se shromáždění nemohlo uskutečnit. Popřál přítomným krásné vánoční svátky, pohodu a klid v rodinném kruhu a do nového roku 2013 mnoho zdraví.

Písemný materiál číslo 7 – Návrh na dílčí změnu stanov – představil JUDr. Marek Novotný. V čl. 13 se v odstavci 1) ruší stávající znění písmene d) a nahrazuje se novým zněním: „Dal družstevní byt do užívání nebo do podnájmu jiné osobě bez písemného souhlasu družstva.“ V čl. 26 se za stávající znění odstavce 5) ruší a nahrazuje novým zněním: „Délka členství člena družstva, který má u družstva složen pouze základní členský vklad, se počítá ode dne úhrady dalšího členského vkladu podle čl. 6 odst. 3 a čl. 21 odst. 3 těchto stanov.“ V čl. 40 se za

odstavec 2) vkládá nový odstavec 3) následujícího znění: „Družstevní byt nebo jeho část lze jinému přenechat do užívání jen s písemným souhlasem družstva.“ V čl. 88 se za stávající znění odstavce 1) doplňuje slovy: „včetně dalších členských vkladů dle čl. 6 odst. 3.“ Písemný materiál číslo 7 byl delegáty schválen počtem 109 hlasů.

JUDr. Marek Novotný představil následující písemný materiál číslo 8, kterým bylo Rozhodnutí ve věci nebytových prostor, užívaných jako školky nárokováných HMP. Materiál byl předložen již na

Hrubá stavba v Chudenické rychle pokračuje

Od předání staveniště v Chudenické ulici v Praze 15-Hostivaři uteklo jen několik měsíců a hrubá stavba jede rychle nahoru.

V červnu letošního roku začaly bourací práce původního objektu, který stál na pozemku, určeném k výstavbě nového bytového domu. Od té doby se toho však mnoho změnilo. Stavbaři už vyhloubili stavební jámu, položili základovou desku a vybudovali základy, nyní pokračují s hrubou stavbou, resp. budováním svislých konstrukcí.

Výstavba bude probíhat podle podobných pravidel, jako tomu bylo v Pískové ulici v pražských Modřanech. Jediným rozdílem je, že Stavební bytové družstvo POKROK koupí dokončený objekt od společnosti Trigema Projekt Epsilon, která je v současnosti investorem stavby. Financování objektu má družstvo ošetřené díky úvěru, který jí poskytla Československá obchodní banka. Úvěrový závazek na koupi nemovitostí byl sjednán družstvem s obvyklým úvěrovým zajištěním, zejména se zřízením zástavního práva k nemovitostem. Stavebnímu bytovému družstvu POKROK se předběžně podařilo získat zájemce na většinu bytových jednotek, a tak nemusí mít obavy, že by o byty nebyl zájem.

Projektu bytového domu v Chudenické ulici se ujal, po předchozích dobrých zkušenostech se spoluprací s družstvem, Architektonický ateliér Daniela Smitky. Je autorem atypického

bytového domu družstva v Pískové ulici v pražských Modřanech.

Budoucí bytový dům má mít podle projektu devět nadzemních podlaží, kde od druhého do devátého patra bude 51 bytů. Bytový dům bude mít jednu sekci se samostatným schodištěm a jedním vstupem do objektu. Členitost skladby bytů umožňuje výběr z několika typů: 1+kk, 2+kk, 3+kk a jeden byt 4+kk. Byty jsou vyprojektované ve velikosti od 30 do 90 m². Jsou navrženy tak, aby každý měl balkon nebo terasu. Velká část z nich má také sklep. Dům bude vybaven dvěma výtahy.

Blízko budoucího bytového domu je lesopark, kam mohou chodit rodiny s dětmi na procházky, je možné tu jezdit na kole nebo běhat a věnovat se i dalším sportům. Lokalita je dobře dopravně dostupná – jezdí sem autobusy ze stanic metra Opatov, Chodov nebo Skalka. Blízko je i tramvajová zastávka Na Groši s linkami 22 a 26 a nočními linkami 57 a 59. K zaparkování bude sloužit podzemní garáž se dvěma podlažími a první nadzemní podlaží s dalšími parkovacími místy. Celkem tu bude připraveno 56 parkovacích míst. V okolí jsou obchody, lékařská zařízení, školy i školky – občanská vybavenost je tedy vybudovaná.

Veškeré informace o projektu najdete na adrese www.pokrok.cz v rubrice Výstavba.

ZATEPLENÍ NESTAČÍ

Zateplení bez úpravy topného systému přináší jen malé úspory. Topná soustava je po zateplení tak předimenzovaná, že si s přebytkem tepla nedokážou poradit ani termostatické ventily na radiátorech. A tak přebytečné a drahé gigajouly se hromadí ve Vašem domě a jedinou „regulací“ je otevřené okno.

Jako firma s dlouholetou tradicí ve vývoji systémů pro optimalizaci spotřeby tepla Vám nabízíme praxí osvědčené řešení, k snížení Vašich vysokých nákladů na vytápění:

EKOREG – BXC

zcela automaticky monitoruje potřeby Vašeho domu a následně reguluje již na patě domu dodávku tepla i s ohledem na tepelné zisky.

Přednosti systému EKOREG - BXC:

- Nevyžaduje žádnou obsluhu
- Nezpůsobuje zimu v bytech
- Instalace bez vstupu do bytů
- Okamžitý efekt v úspoře tepla
- Instalace možná i v topné sezóně
- Investiční návratnost do 2,5 let
- Financování s výhodným úvěrem
- Instalace a servis v celé ČR

WILKOP – trade, spol. s r.o. Hlavní 823,
756 54 Zubří www.wilkop.eu

Ekonomické výsledky

Shromáždění delegátů se na svém zasedání 24. listopadu letošního roku kromě jiných bodů zabývalo i ekonomickými výsledky družstva a schvalováním roční účetní závěrky za rok 2011. V následujících grafech se můžete seznámit s vývojem SBD POKROK a jeho hospodařením.

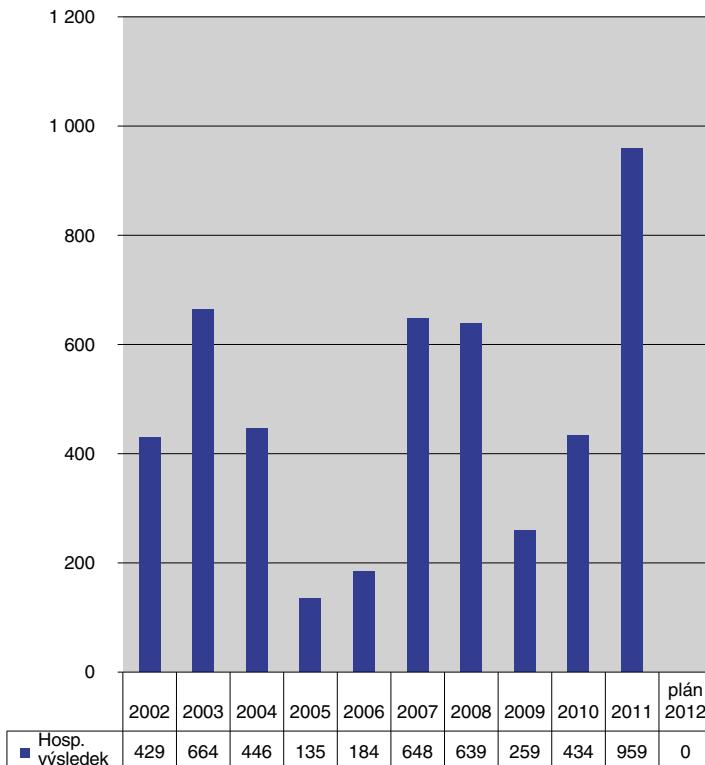
Výnosy a náklady v r. 2002–2012

v tisících Kč

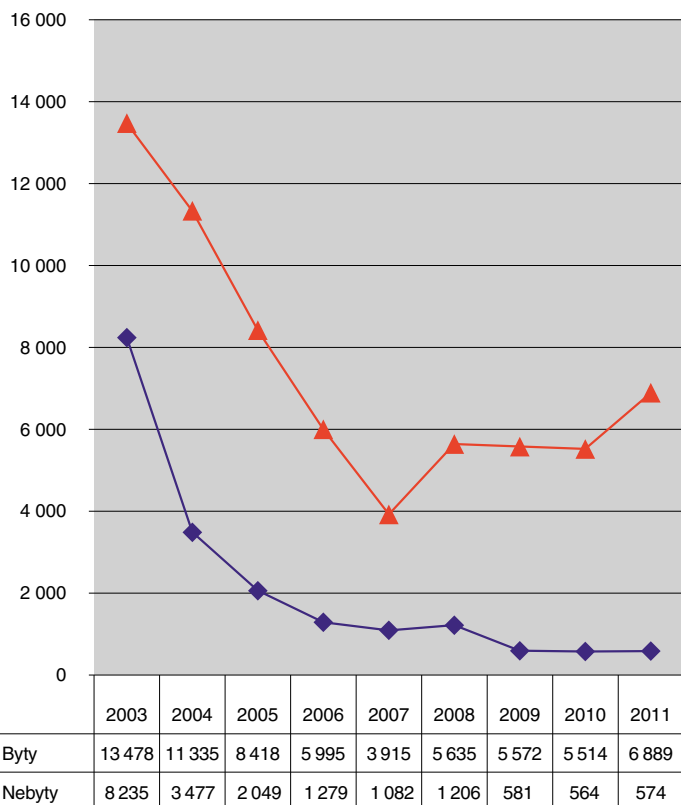
Hospodářský výsledek v r. 2002–2012

v tisících Kč

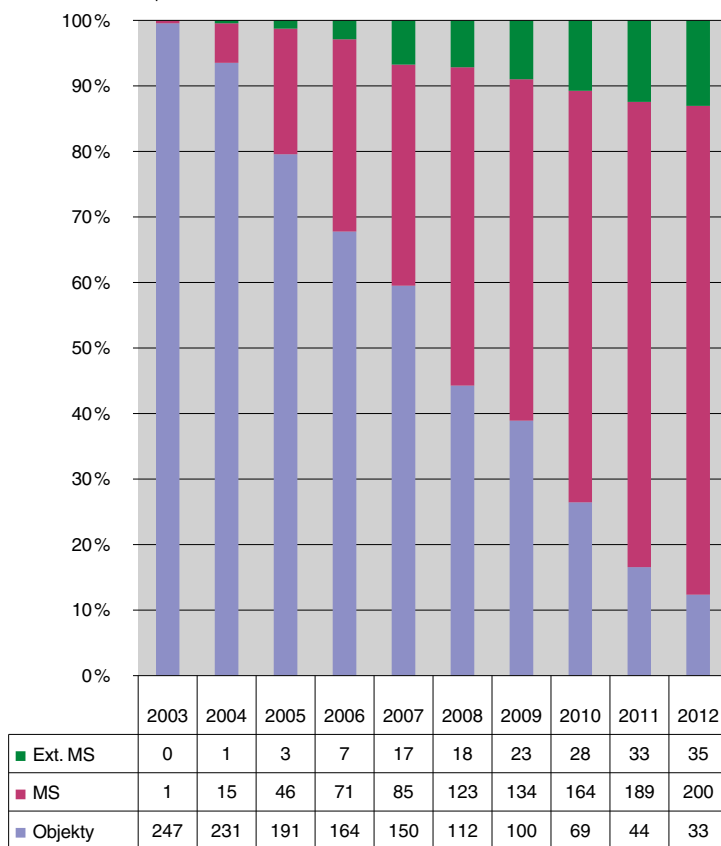
Dluhy 2003–2011

v tisících Kč

Vývoj počtu mandátních smluv 2003–2012

v procentech

Stavebního bytového družstva POKROK

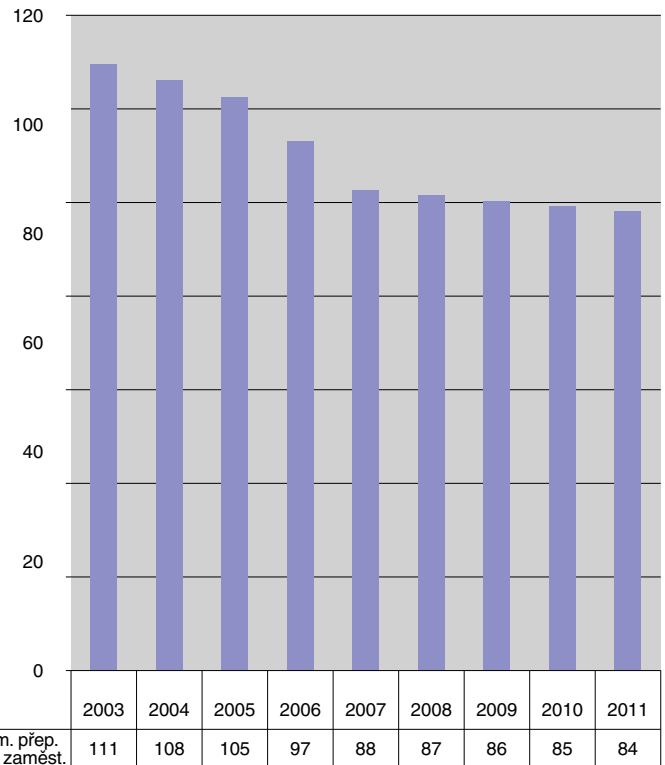
Celkové výnosy a poplatek za správu 2003–2011

v tisících Kč

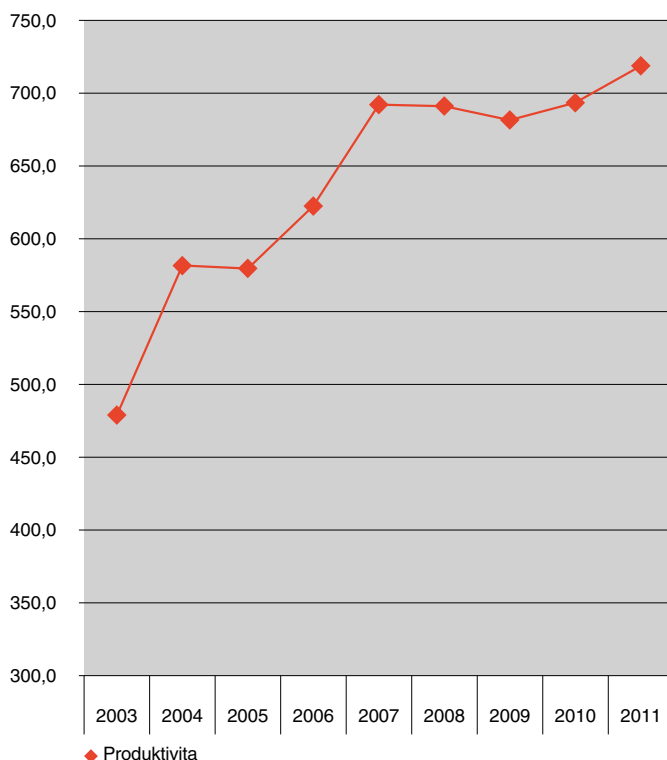
Počet zaměstnanců 2003–2011

počet osob

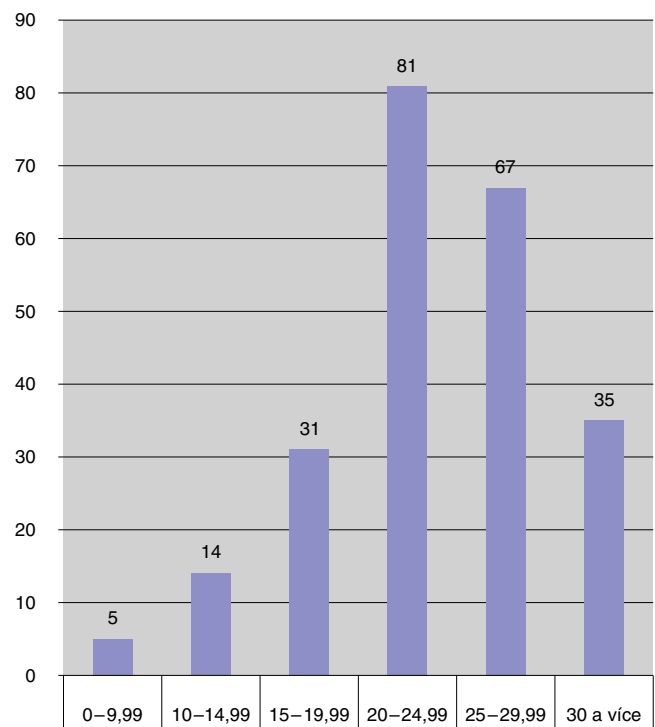
Produktivita práce 2003–2011

v tisících Kč

Rozložení měsíční tvorby DZ – rok 2012

Počet osob – Kč/m²

Energetická liga vyhodnotila svůj druhý ročník

Fotografie vítěze Energetické ligy, bytového domu SVJ Bellušova 1858-1861. Na prvním místě byl i v prvním ročníku.

Na podzim roku 2011 jsme si poprvé představili Energetickou ligu.

Dá se říci, že za jeden rok vyrostla z dětských bot a stávající ročník (za rozúčtovací období 2011) se již odehrává pod taktovkou Družstevního marketingového sdružení ČR, za spolupráce firmy I.RTN. O účasti vážně uvažují další družstevní svazy a správci, kteří by se připojili následující rok. Energetická liga má již také svého mediálního partnera a i některé státní instituce se o projekt začaly zajímat.

Na těchto stránkách se budeme držet výhradně Stavebního bytového družstva POKROK a představíme si výsledky 2. ročníku za rozúčtovací období 2011. A můžeme hodnotit a srovnávat. Ne proto, abychom si hráli s čísly, ale abychom se zorientovali ve spotřebě tepla.

Nevím, kolik z nás ví, že z celkového množství energie, které se v Evropě vyrobí, spotřebují budovy 40 %. Více než doprava (32 %) a průmysl (28 %).

Nejvíce energie spotřebuje naše bydlení a pracovní a kulturní prostředí. A teprve potom doprava.

U dopravy jsme na spotřebu pohonných hmot, tedy spotřebu energie, připraveni. Každé malé dítě zná spotřebu auta v litrech na 100 km. Ale jak je to u tepla? V naší Energetické lize máme velice obdobný parametr, a to je spotřeba tepla v kWh na m² rozúčtované podlahové plochy.

Je to přesně ta spotřeba, kterou platíme ve svém vyúčtování. Ale pozor – budeme-li u automo-

bilu jezdit úsporně, můžeme mít spotřebu nižší, pojedeme-li způsobem brzda – plyn, budeme mít spotřebu podstatně vyšší. U vytápění bytu je to stejné. Pokud se budeme chovat střídme a udržovat teplotu maximálně do 22 °C a rozumně větrat, můžeme mít spotřebu nižší. Pokud nastavíme termostaty radiátoru naplno, rozpálíme je a ještě budeme mít trvale otevřenou okenní ventilaci, můžeme mít spotřebu několikanásobně vyšší.

Zatímco u auta víme, jaká je rozumná spotřeba, u bytového domu to asi není každému tak jasné. Proto jsme v rámci Energetické ligy pro orientaci vlastníků a uživatelů bytů tyto hodnoty parametrizovali.

Ale teď už přejdeme k tomu cennému, co nám Energetická liga přináší, a to jsou informace založené na dostatečně velkém počtu hodnot, aby se z nich dalo vycházet v úvahách pro další úspory. V hlavní tabulce objektů jsou uvedeny hodnoty za letošní a loňský rok. Snad s výjimkou jednoho objektu došlo u všech ke zlepšení. Ale neradujeme

Měrná spotřeba tepla kWh/m ²	Kategorie domu
>130,50	nevyhovující
<130,50	maximální přípustná hodnota podle vyhlášky č. 194/2007
<100,00	dům se slušnými parametry
<70,00	dům s výbornými parametry
<50,00	nízkoenergetický dům
<15,00	pasivní dům
<5,00	nulový dům

auto
spotřeba = l/100 km

byt
spotřeba = kWh/m²

se zbytečně. Až na výjimky byla nižší spotřeba tepla způsobena mírnou zimou. V průměru došlo ke snížení o 18 kWh/m², což bylo zlepšení o 25 %. Pochopitelně se na snížení spotřeby tepla projeví i výsledky objektů, které provedly úsporná opatření, jako např. objekt Šmolíkova 901–903. Vliv na celkovém objemu vyhodnocovaných objektů však není vyšší než několik procent.

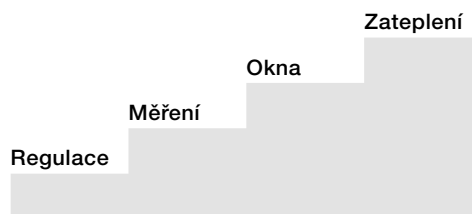
Porovnáme-li tabulku loňského ročníku (2010) SBD POKROK s letošním (2011), v obou případech je vítězem SVJ Bellušova 1858–1861. Troufnu si říci, že to není náhoda. Srovnáme-li i další objekty z první desítky, vidíme, že většina z nich se umístila do desátého místa i loni, pouze si trochu vyměnila pořadí.

Zde je vidět, že jejich výborné hodnoty nejsou náhodou. Výjimkou je SVJ Šmolíkova 901-903, které se z loňského 63. místa propracovalo na 7. místo a se zlepšením 65 % se jednoznačně stalo „skokanem roku“. Proč tak prudké zlepšení? Odpověď je jednoduchá – SVJ provedlo komplexní zateplení a společně s předchozí výměnou oken a s dlouhodobě prováděným měřením a rozúčtováním se katapultovalo do ligy nízkoenergetických domů. Takový přístup si zaslouží potlesk.

Kdokoliv z nás si může z ceny tepla vypočítat průměrné náklady na svůj dům a troufnu si říci, že objekty s hodnotou vyšší než 100 kWh/m² v průměru na jeden byt protopí dovolenou pro jednu osobu, oproti objektům na počátku tabulky. Jednoho dne se rozdíl projeví i v tržní hodnotě

bytu a podle nového zákona, který začne platit od příštího roku, bude každý, kdo byt pronajímá nebo prodává, POVINNEN poskytnout informace o spotřebě energií zájemci o byt.

Objekty, které ještě neprošly čtyřmi stupni k úsporám tepla, vědí, co mají dělat. Určitě to nebude za tak výhodných podmínek, za jakých to šlo dříve. Na druhou stranu budou poučenější a mohou se vyvarovat chyb svých předchůdců a využít nové technologie a materiály, které mají lepší parametry a které v minulosti nebyly k dispozici.

Naopak objekty, které již prošly těmito čtyřmi stupni a chtějí dál zlepšovat tepelné parametry svého domu, by již musely přistoupit k poslednímu kroku úspor. Tím je strojní větrání s rekuperací, které je zatím u nás u rekonstruovaných domů v plenkách. Nejde o nic jiného, než o to, že obyvatelé objektu nevětrají okny, ale vzduchotechnika obměňuje vydýchaný (a ohřátý) vzduch, který na odchodu do ovzduší předešlává čerstvý vstříknutý (studený) vzduch do objektu (ti, co se účastní našich seminářů, vědí, o co jde). Zavedení strojního větrání s rekuperací je již cesta od nízkoenergetického k pasivnímu domu.

Velkou bariérou uvedeného opatření je kromě financí i nechuť a nedůvěra majitelů bytů. Navíc by to mohlo znamenat i zásah do právě dokončené fasády, což by určitě nebylo žádoucí. Osobně jsem velmi zvědav, jak rychle se prolomí společenská neakceptovatelnost tohoto opatření. Jisté je, že nové bytové domy se bez toho již brzy nebudou moci stavět, a je také pravděpodobné, že takový požadavek bude uveden v podmínkách pro získání nových dotací.

To znamená, že pokud budou chtít objekty z čela tabulky, které mají splněno v úsporách, dále šetřit náklady, budou muset přejít k výrobě vlastní energie. Ta jim bude pokrývat část jejich potřeby. A to ať už jde o solární energii, nebo energii z tepelných čerpadel.

Na závěr si ještě řekněme, jaké jsou zkušenosti jednoho roku s Energetickou ligou. Nejčastější dotaz zní, kdy už dostanete výsledky nového roku? Znamená to, že je o naše informace zájem. Velmi častým dotazem je, proč není Energetická liga uváděna v GJ/m². Odpověď je velmi jednoduchá: protože potom bychom porovnávali například spotřebu 0,211 se spotřebou 0,219. I když jde o změnu na třetím, popř. druhém desetinném místě, v penězích jsou to stokoruny a tisíce. Další dotazy jsou, co mohou ještě SVJ udělat pro zlepšení měrné spotřeby tepla. A to je přesně ten důvod, pro který byla Energetická liga založena.

Dušan Balaja
I.RTN s.r.o.

TOP 10						
Pořadí 2011	Adresa	Pořadí 2010	2010 kWh/m ²	2011 kWh/m ²	Změna 11/10 v kWh/m ²	Změna 11/10 v %
1	Bellušova 1858–1861, Praha 5-Stodůlky	1	51	40,0	11,0	27,5
2	Gregorova 2090–2092, Praha 4-Chodov	4	55	41,2	13,8	33,5
3	Drimlova, Janského 2369–2364, Praha 5-Stodůlky	6	56	42,8	13,2	30,8
4	Bellušova 1862–1864, Praha 5-Stodůlky	2	53	43,1	9,9	23,0
5	Zlešická 1846–1848, Praha 4-Chodov	10	59	43,2	15,8	36,6
6	Nechvilova 1824–1826, Praha 4-Chodov	8	58	43,8	14,2	32,4
7	Šmolíkova 901–903, Praha 6-Ruzyně	63	75	45,5	29,5	64,8
8	Nechvilova 1820–1822, Praha 4-Chodov	7	57	45,7	11,3	24,7
9	Prusikova, Přecechtělova 2434–2430, Praha 5-Stodůlky	17	62	46,4	15,6	33,6
10	Zlešická 1808–1809, Praha 4-Chodov	11	60	46,5	13,5	29,0

Skokanem roku v Energetické lize je SVJ Šmolíkova 901-903

Jedním ze společenství vlastníků, která by při úsporách energiemi mohla být ostatním příkladem, je SVJ Šmolíkova 901-903. O tom, jak toho společenství dosáhlo, jsem si povídala s Marií Novotnou, členkou zdejšího výboru.

Podle tabulky Energetická liga I.RTN bylo vaše SVJ označeno jako „skokan roku“, tedy subjekt, který nejvíce poskočil na žebříčku těch, kdo mají nejlepší ukazatele z hlediska energetických úspor. Jak jste takových úspor dosáhli?

Vezmu to možná trochu zešíroka. S úsporami jsme začali v roce 2005, kdy jsme si nechali namontovat hlavice na topení, a tím motivovali bydlící k úsporám. Od roku 2006 do roku 2008 jsme postupně měnili okna v bytech a ve společných prostorách. V roce 2009 jsme ještě vyměnili vstupní dveře.

V roce 2009 jsme pak dali požadavek SBD PO-KROK, aby pro nás udělalo výběrové řízení na rekonstrukci lodžii, které byly v havarijním stavu, a na rekonstrukci podest u vstupních dveří, kudy nám zatékalo do domu. Na výběrové řízení se ale nikdo nepřihlásil. Proto jsme začali uvažovat o celkové rekonstrukci a zateplení s použitím finančního úvěru. Dostali jsme tip na dodavatele, který prováděl rekonstrukci v Praze-Řepích. Kontaktovali jsme ho a jejich zástupce jsme pozvali na shromáždění vlastníků. Měl již od nás všechny potřebné podklady a jeho prezentace byla tak

přesvědčivá, že shromáždění odsouhlasilo celkovou rekonstrukci i úvěr ve výši 8,6 milionu korun.

Využili jste pro celkovou rekonstrukci státní program Zelená úsporám?

Firma D PRODUKT jako vítěz výběrového řízení začala s rekonstrukcí v červnu roku 2010 a už za půl roku, v prosinci, jsme měli zatepleno. Zateploval se obvodový plášť, střecha a zasklívaly se i lodžie. Provedli jsme také výměnu radiátorů za deskové. Celková rekonstrukce stála 10,232 milionu korun. Úvěr jsme vyčerpali v plné výši a v prosinci roku 2011 jsme dostali zpět částku 2,866 milionu korun od Státního fondu životního prostředí, z prostředků státního programu Zelená úsporám. Odpověď na vaši otázku tedy zní: ano, využili jsme možností, které státní dotační program tehdy nabízel.

Svým podrobným popisem chci říci, že všechna opatření, která jsme provedli, vedla k velkým úsporám energií – hlavně částek za topení. Také úpravou vzduchotechniky – namontováním hlavice Lomanco – jsme ušetřili na elektrické energii. Do té doby jsme museli odvětrávat vždycky celou stoupačku, protože motory byly umístěny na střeše a pokaždé, když někdo z bytu zapnul větrání, začal pracovat silný motor a spotřeba elektrické energie byla mnohem vyšší. Při rekonstrukci jsme změnili i způsob osvětlení chodeb – teď se na chodbách rozsvěcuje při vstupu a světla se postupně zhasínají.

Či je to zásluha, resp. kdo je u vás tím, kdo sleduje možnosti šetření a prosazuje je na vašich schůzích?

Úspory na shromáždění prosazoval předchozí předseda výboru a současný výbor v tom pokračuje.

Samozřejmě nejsou vždy všichni stejného názoru, ale naše SVJ bylo v podstatě při projednávání jednotlivých investic jednotné. Současné úspory všechny určitě přesvědčily, že se rozhodli správně.

S jakými potížemi jste se při realizaci opatření museli potýkat?

Rekonstrukce byla náročná hlavně na čas výboru při vyplňování různých povolení a všech podkladů pro státní program Zelená úsporám. Výbor ale také musel spolupracovat s hlavním dodavatelem například při výběru barev, fasády nebo lodžii. Zúčastňoval se všech kontrolních dnů. Vytvořili jsme proto stavební komisi, která výboru se vším pomáhala. Musím říci, že spolupráce s pracovníky firmy D PRODUKT a s jejím majitelem byla výborná a že celkový vzhled domu je hlavně jejich zásluha.

Co byste vzkázali ostatním SVJ?

Doporučovala bych na schůze vždy přizvat odborníky, kteří problematice rozumějí. Majitelé mají možnost se na všechno zeptat a nechat si případné nejasnosti vysvětlit. Nám to určitě pomohlo.

*Děkuji za rozhovor.
Alena Čechová*

Poznámka redakce: SVJ Šmolíkova 901-903 má 36 bytů, z toho je 12 garsonek a ostatní mají velikost 3+1.

Není graffiti jako graffiti

Někoho asi slova graffiti, streetart, sprejer nebo tag děsí. Někdo je má za milé a přátelské výrazy, které se staly součástí jeho životního programu. Jak to obvykle bývá, pravda bude zřejmě někde prostřed.

Encyklopedie uvádějí, že graffiti je druhem výtvarného projevu, se kterým se potkáte na ulici. Vytváří se hlavně sprejem nebo fixou, technikou nanášení barev, ale i leptáním nebo škrábáním. Když pomínete pravěké kresby na jeskynní zdi a starověká sgrafita nebo fresky, pak se poprvé setkáte s tagem (podpisem) v New Yorku v šedesátých letech 20. století. Jistý doručovatel pošty Demetrius zanechával na plochách veřejného prostranství svůj podpis TAKI 183 tak často, až si ho všimla média. Jeho vzoru

pak následovali další, takže se z původního vtipu stal fenomén doby. Graffiti se rozšířilo do celého světa a neminulo ani Českou republiku.

Velkým problémem graffiti je věčný rozpor mezi legální a ilegální podobou, mezi skutečným uměním a obyčejnými čmáranicemi. Tagy se vyjadřuje kdejaký pubertální jedinec, který si tak ventiluje svůj komplikovaný vztah ke světu. Vznikají ale i obrazy, které by snesly vystavení ve světových galeriích.

Ruku v ruce s vývojem ideologie, technik a barev graffiti jde i zkvalitňování ochrany proti nim. Ne každý touží po tom, aby měl na fasádě klikyháky, se kterými nesouhlasí. Také městský mobiliář, historické památky a další objekty chtějí zůstat čisté. A tak se do portfolia

mnoha firem dostaly služby prevence a odstraňování graffiti.

Společnost ARS – AXIOM REAL začínala s odstraňováním graffiti jako jedna z prvních u nás a první velkou zakázku získala v pražském metru. „Dostali jsme za úkol ošetřit travertinové desky obložení stanice, které byly neskutečně počmárané a zašpiněné a které se už někdo několikrát před námi snažil dát do pořádku – byl to takový test DP. Podařilo se nám to, a tak jsme se o metro starali několik dalších let,“ říká Marek Turinský, jednatel firmy. „Služby poskytujeme nejen velkým zákazníkům, ale i bytovým družstvům, SVJ a jednotlivým fyzickým osobám. Náklady na dlouhodobou ochranu majetku ohroženého sprejerstvím lze významně snížit využitím komplexních antigraffiti programů, které kromě odstraňování graffiti a aplikace preventivních nátěrů zahrnují také průběžný monitoring ohrožených objektů a možnost důsledné kontroly vynaložených prostředků. Kontinuální úsilí na rozdíl od jednorázových akcí psychologicky působí na samotné sprejery, kteří pak odcházejí realizovat své výtvary do méně chráněných lokalit, a u obyvatel zvyšuje pocit bezpečnosti,“ vysvětluje Marek Turinský.

„Podle mého názoru by při každé rekonstrukci fasády mělo být s ochranou před graffiti počítáno. Takové opatření je při celkové ceně za nové zateplení fasády drobným výdajem. Současné spreje mnohdy obsahují agresivní rozpouštědla, která dokážou zničit i polystyren zateplení. Nejde pak jen přetřít omítku a myslet si, že tím je problém vyřešený,“ doplňuje.

Jako neúčinnější ochrana povrchů před sprejery se jeví speciální antigraffiti nátěr, který se většinou

aplikuje do výšky třech metrů. Je mírně hydrofobní a nešpiní se. Brání pigmentům sprejů a barev, aby pronikly do podstaty materiálu. Odstranění malůvek je pak snadné – stačí ji postříkat speciálním přípravkem a setřít.

Pokud se vám už ale stalo, že vaši fasádu hyzdí nechtěné graffiti, můžete zvednout telefon a zavolat na dispečink, kde poradí, jak postupovat dál. „Hlavně nic nečistit sami. Může to celý proces odstraňování prodloužit, zkomplikovat a prodražit,“ říká Marek Turinský. Jakmile informaci nahlásíte, do dvou dnů za vámi přijede technik, graffiti zaměří, navrhne vhodné řešení a nabídne cenovou kalkulaci. Po jejím odsouhlasení pak graffiti ve smluveném termínu zmizí. Při aplikaci ochranného antigraffiti nátěru nabízí firma i roční péči o určenou fasádu zdarma.

Při odstraňování je důležité vědět, čím je nežádoucí malůvka vytvořená a jaké jsou vlastnosti podkladového materiálu. Z hladkých a tvrdých povrchů půjde graffiti odstranit snadněji a bez následků. U porézních materiálů, kde se barvy okamžitě vsáknou do podkladu, to půjde hůř a často ani ne beze zbytku. Jinak se také likviduje malba vytvořená barvami ve spreji a jinak čáry fixami.

„Osobně proti graffiti nic nemám, ale musí jít o skutečné graffiti, nikoli kdejaké čmáranice – to je vandalismus,“ říká Marek Turinský. „To nemá s pravidly pouličního umění nic společného. Ve světě to řeší tak, že vymezují prostranství, která jsou sprejerům určená – legální plochy. Jsou součástí konkrétních programů, kterými se snaží s vandalismem bojovat.“ V Praze už se takový trend také objevil, ale není jednoduché ho prosadit. První byla Praha 6, po ní přišla s antigraffiti programem Praha 2, která ho posunula ještě dál. „Obvykle si lidé představují, že graffiti je dílem mladých. V metru jsme ale chytili 67letého muže, který na jedné trase vyráběl fixou zvláštní klikyháky.“

Společnost ARS – AXIOM REAL se na antigraffiti programy specializuje již řadu let a disponuje zkušenostmi z největších projektů realizovaných pro soukromé subjekty i veřejnou správu na území České a Slovenské republiky. V rámci zkvalitňování služeb a zvyšování záruk jako jediná firma v ČR na odstraňování graffiti a aplikaci antigraffiti nátěrů získala certifikaci systému řízení managementu kvality podle normy ČSN ISO 9001:2009 a certifikovaný systém managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve shodě se specifikací ČSN OHSAS 18001:2008. Společnost má sjednané pojištění odpovědnosti za způsobenou škodu na částku 50 milionů korun. „Ne všichni nabízejí

kvalitní materiály, a tak vlastnictví certifikátu pomáhá při orientaci na trhu,“ říká Marek Turinský.

Inzerce

odstraňování graffiti

AKCE
1 rok

ČIŠTĚNÍ GRAFFITI
z antigraffiti nátěru
ZDARMA

Mytí fasád
Čištění povrchů

Ochranné
Antigraffiti nátěry

Opravy fasád
Fasádní nátěry

 274 811 433
www.ars.cz

 ARS
AXIOM REAL, spol. s r.o.

Architekt Ivo Oberstein: Měl jsem velkou trému, ale i velké odhodlání

Výstavba Jihozápadního Města

*Le Corbusier, považovaný za největšího architekta 20. století, ve své publikaci **Vers une architecture z roku 1923 uvedl: „Sériově postavené sídliště by při dobrém uspořádání vyvolalo dojem klidu, pořádku a čistoty a své obyvatele by nepochybně naučilo disciplíně.“ Bývalý prezident Václav Havel naopak o sídlištích mluvil jako o králíkárnách. Faktem ale je, že pražská sídliště zabírají 6 % rozlohy hlavního města České republiky, je v nich cca 200 tisíc bytů, které tvoří 40 % bytového fondu města. Žije v nich 470 tisíc Pražanů.***

Část pražských sídlišť je na území Jihozápadního Města, kde má svůj domov přes padesát tisíc obyvatel. Patří sem sídliště Nové Butovice, Lužiny, Stodůlky a Velká Ohrada. Územím prochází trasa metra B, které bylo součástí projektu od samého počátku. Autorem koncepce realizovaného projektu je Doc. Ing. arch. Ivo Oberstein, CSc.

Jak vznikl záměr postavit Jihozápadní Město?

Praha měla velký nedostatek bytů, který se táhl už od doby první republiky. Situaci ještě zhoršila válka, kdy se prakticky nestavělo. Po válce se zaplňovaly výstavbou bytových domů proluky, menší či větší volná prostranství mezi domy, v šedesátých letech těchto volných prostor v existující struktuře města už téměř nebylo a vznikla potřeba stavět takzvané na zelené louce, protože nedostatek bytů stále trval. Prvním takovým projektem, první generací bylo Severní Město, kde se postavila nová sídliště Prosek, Ďáblice a Bohnice. Území volných polí, většinou velmi úrodných, bylo vybráno proto, že stavební výroba začala ve velkém používat pro montáž těžkých panelů kozové jeřáby a ty potřebovaly rovinný terén, který tady byl.

Druhou generací sídlišť bylo Jižní Město, na které byla jako na celek vypsána celostátní urbanistická soutěž. Realizace měla problémy s napojením Jižního

Města do sítě pražské kanalizace, dopravní napojení na komunikační síť Prahy byla snazší, ve výstavbě už byla dálnice D1. Výstavba Jižního Města byla postižena obdobím normalizace, velkým politickým tlakem na rychlé postavení enormního počtu bytů. Jen pro ilustraci: za jeden rok tu bylo postaveno šest tisíc bytů. To byla obrovská zátěž na celé území s krásným přírodním prostředím, kde ještě dlouho chyběla potřebná občanská vybavenost a dlouho nebyl dokončen parter s místními komunikacemi, pěšími cestami, parkovou úpravou. Třetí generací je Jihozápadní Město, na které byla vypsána v roce 1967 také veřejná celostátní anonymní soutěž, kterou jsem v roce 1968 se svým návrhem vyhrál.

Čím se výstavba Jihozápadního Města liší od předcházejících generací sídlišť?

Terén tu byl značně zvlhňený, nebyly inženýrské sítě ani dostatečné komunikace, které by mohly alespoň provizorně napojit území na pražské komunikace,

například na Smíchov, Košíře. Ty bylo nutné nejprve vybudovat. V generelu postupu výstavby Jihozápadního Města byl určen jako první etapa obytný soubor Stodůlky. Jeho výstavba začala v roce 1975 a byla závislá například na elektrické energii potřebné pro stavbu, dodávané z okresu Praha-západ.

Vymyslet podrobný projekt muselo být velmi náročné – jak jste to zvládal?

V první řadě jsem na to nebyl sám. Od začátku práce na projektu jsem měl pětičlenný tým, který jsem v krátké době sestavil z kolegů architektů, inženýrů, později k nám nastupovali mladí inženýři, architekti hned po vystudování. Během prvních pěti, šesti let se postupně vytvořil velký tým, na tu dobu nebyvalý komplexní ateliér se všemi profesemi potřebnými jak pro vlastní projektování, tak i pro koordinaci celého složitého procesu projektové přípravy a později při postupné realizaci jednotlivých čtvrtí Jihozápadního Města. Celé území jsme měli prochozené, snažili jsme se být v dobrém kontaktu se stavbyvedoucími.

Jak jste vytvořil konkrétní podobu budoucího Jihozápadního Města? Pro představivost komisi asi pouhé plány nestačily.

Vyrobili jsme trojrozměrný model, který měřil 3,60 na 1,80 metru. Skládal se ze čtyř dílů a jeho převoz nebyl vůbec jednoduchý. Na tu dobu byl velmi přesný, měli jsme dokonce spočítáno, kolik lidí bude žít v každém jednotlivém domě. Díky tomu se dalo všechno mnohem lépe vysvětlovat a projednávat. Náš model byl zřejmě natolik zajímavý, že byl v roce 1986 vystaven v českém pavilonu na celosvětové výstavě EXPO v kanadském Vancouveru.

Během celé dlouhé doby dvaceti let jsme nezapomínali na lidi, kteří tu budou bydlet. Hlavní náš úkol byl udržet základní kostru koncepce: Jihozápadní Město jako rychlodráhové město na trase metra, která vede uprostřed hlavních kapacitních čtvrtí. Stanice metra jsou důležitými body, na území kolem nich je

soustředěna obchodní a společenská vybavenost. Do těchto center vedou všechny hlavní pěší cesty, automobilové komunikace jsou zde pouze obslužné, v těchto místech neexistuje průjezdná doprava. Pěší docházka ke stanicím metra do 8 minut chůze má cca 70 % obyvatel Stodůlek, Lužin, Nových Butovic. Cesta metrem do centra Prahy trvá z Nových Butovic 15 minut.

Z dalších hlavních koncepčních cílů bych ještě chtěl připomenout Centrální park. Je velmi oblíbený, stal se významnou hodnotou v nově vytvořené městské krajině. Realizoval se s mnohými potížemi, už je téměř dokončen a roste do krásy.

Jaký je váš osobní názor na panelová sídliště?

Nedívám se na ně zásadně negativně. Jde o jeden z typů výstavby, který najdete po celém světě. Jsou ve Francii, v USA, v Anglii, ve Švédsku... Panelová technologie se od svých začátků změnila, dneska se panelová technologie používá daleko méně. Nosná konstrukce obytných domů se už odlévá na místě

do chytrých bednicích systémů, které umožňují větší tvarovou rozmanitost architektonického řešení. Panelových domů máme postaveno v naší republice hodně. Řada z nich byla v posledních letech zateplena, „kabát na zimu“ je natřen novými nátěrovými hmotami (doufám, že jsou trvanlivé). Mizí šed' a zase šed' našich paneláků. Rozsáhlá a realizovatelná škála barev může vést k druhému extrému. Lid z paneláků už má názor: nechceme „papouškov“. Domy s panelovou konstrukcí či konstrukcí odlévanou by se měly stát domy zajímavějšími a elegantně (spíše střízlivě?) barevnější.

Na cestě k dobrým domovům pro desítky tisíc lidí bude ještě nutné pozvednout nevalnou úroveň charakteru parteru veřejných prostor na sídlištích.

*Děkuji za rozhovor.
Alena Čechová*

Doc. Ing. arch. Ivo Oberstein, CSc.

1961

Dva roky po absolvování Fakulty architektury ČVUT byl přijat do nově založeného pražského Útvaru hlavního architekta hl. m. Prahy, kde působil do roku 1969.

1968

Stal se autorem vítězného návrhu urbanistické koncepce Jihozápadního Města, na projektu následně pracoval dvacet let.

1969–1989

Vedoucí Ateliéru 7 pro realizaci Jihozápadního Města v Projektovém ústavu hl. m. Prahy.

1990–1994

Hlavní architekt Prahy, vedoucí Útvaru hlavního architekta, kde se již v roce 1990 začaly zpracovávat podněty pro nový územní plán Prahy v nových společenských podmínkách.

1995–2007

Pedagog na Fakultě architektury ČVUT, vedoucí ateliéru architektonické tvorby.

Vánoční ozdoby pokaždé jinak

Vánoce znamenají kromě jiného také spoustu krásných dekorací. Těžko si dokážeme představit tyto zimní svátky bez barevných a blyštivých ozdob. Víte ale, jak si zdobili Vánoce naši předkové?

Dříve si lidé vánoční stromečky zdobili vším, co bylo při ruce. A tak sáhli po bramborách, dřevu, perniku, textilu, slámě, šiškách nebo vlašských ořešcích. Stačilo brambory rozkrájet podle vlastní fantazie, usušit a navléknout na nit. Kdo chtěl, mohl je i nabarvit. Ze skořápek ořešků se zase vyráběly vánoční řetězy, které se později natíraly zlatou nebo stříbrnou barvou. Ozdoby ze šišek přetrvaly dodnes – přírodní, pozlacené a postříbřené, obalené v alobalu nebo přetřené oblíbenou barvou se na zelených jehličnatých větvích krásně vyjímají. Také textilní ozdoby mají svoji tradici. Srdíčka, kolečka, ptáčci a další jednoduché tvary se naplnily vatou nebo senem, aby si udržely svůj pěkný tvar.

Nejoblíbenější ozdoby české historie byly ale ze dřeva, slámy a z perniku. Šikovní řezbáři dokázali vyrobít překrásné postavičky, zvířátka, zvonečky a jiné symboly Vánoc. Na Valašsku byly po roce 1921 dokonce zakládány malé firmy, které se věnovaly výrobě dřevěných ozdob. Konkurencí jsou jim dodnes slamené ozdoby, které jsou součástí Vánoc po celém světě. Také perníkáři měli o práci postaráno – vyráběli

adventní kalendáře, betlémy, ozdoby na stromeček, ale i dekorace na sváteční stůl a další.

Specialitou Podkrkonoší byly papírové ozdoby, které se nakonec staly inspirací pro první skleněné koule. Ve zdejších sklárnách se začaly vyrábět koncem šedesátých let 19. století. V první polovině 20. století české skleněné ozdoby v podstatě ovládly světový trh a zaplavily domácnosti různých zemí. Byly vystaveny dokonce na Světové výstavě v Bruselu v roce 1935, odkud si odvezly cenu Grand Prix. V roce 1937 bylo bývalé Československo oceněno jako významný výrobce a exportér v oboru foukaných vánočních ozdob do celého světa.

Každá země slaví Vánoce trochu jinak

V Irských domovech je o vánočních svátcích všude spousta svíček a rozmanitých zelených dekorací. Není snad jediné okno, kde byste nenašli svíčky a jehličí. U stromečku najdete i jestličky, které jsou pro Iry tradicí.

Výzdoba německých stromků se váže k pradávnému zvyku, kdy se do domácností a kostelů nosily zelené větve stromků stavěné do pyramidy. Nahoru se pak umístila hořící svíce. Technika tomuto zvyku pomohla,

a tak se v současnosti vyrábějí otáčivé pyramidy, které se točí díky hořícím svíčkám.

Stromky v Litvě jsou nejčastěji zdobeny slamenými ozdobami s různými červenými ornamenty. Samozřejmě jsou svítili svíčky.

Do Řecka dorazil vánoční stromeček až před několika desetiletími, ale dnes je už běžnou součástí zimních svátků. Athény se dokonce chlubí jedním z největších venkovních vánočních stromů na světě, s tisíci jiskřících světél.

krok za krokem

Pro své členy, klienty a partnery vydává Stavební bytové družstvo POKROK.

pokrok
stavební bytové družstvo

Kollárova 157/18, 186 00 Praha 8
tel.: 225 339 201, fax: 225 339 333
e-mail: predstavenstvo@pokrok.cz
www.pokrok.cz

Zpravodaj je zaregistrován na Ministerstvu kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 19279.

Ilustrační foto TOP Partners, s.r.o., a SBD POKROK.
Redakční práce: Mgr. Alena Čechová
Grafický návrh, DTP, produkce, výroba a distribuce:
© TOP Partners, s.r.o., 2012